

de i alt Fald have en saadan Karakter, at jeg ikke kan finde nogenjomhelst Grund til at modsætte mig dem, skal jeg med Hensyn til Vædringsforslaget Nr. 5 bemærke, at det, hvorvel det i Grunden har taget forholdsviis lidt Tid under denne Diskussion, dog vel egentlig er den vigtigste Bestemmelse blandt de foreliggende Vædringsforslag. Hvor meget man end kan interessere sig for disse Forslystelser om Søndagen, som der bliver Veilighed til at tale om ved Vædringsforslagene under Nr. 8 og Nr. 9, turde det dog vel være klart, at det i praktisk Henseende og for den store Befolkning vigtigste af disse Vædringsforslag, er det under Nr. 5. Jeg kan kun udtale, at jeg i det Hele taget ikke finder nogen synderlig Betænelighed ved Nr. 5, og at jeg, naar man vil blive staaende ved det, ikke kan tænke mig, at der skulde møde videre Hindring for et saadant Vædringsforslag, idet det nemlig forekommer mig, at de Hensyn, der behøve at varetages, ere tilstrekkelig varetagne ved det andet Stykke af Vædringsforslaget, hvor efter Indenrigsministeren bliver berettiget til at tilstede almindelige Undtagelser fra den i første Stykke indeholdte Regel. Jeg bemærker, at jeg med en tidligere Taler er enig i, at det, der omtales i andet Stykke af Vædringsforslag Nr. 5 er kun almindelige Undtagelser. Det er ikke Meningen, at der skal kunne gjøres Undtagelser for enkelte bestemte Fabriker, eller at der skal kunne gjøres Undtagelser for enkelte bestemte Dage for Fabriker, men det er Meningen, at Fabriker af en vis Art i det Hele taget skulle undtages, fordi deres Fabrikationsvirksomhed er af den Bestaafenhed, at den ikke kan taale at standses om Søndagen. At der saaledes sigtes til almindelige Undtagelser, fremgaar jo for Resten yderligere af Tilføielsen om, at disse Undtagelser skulle kundgjøres i Lovtidende, hvilket jo er en Regel, der ikke vil passe ret vel paa rent individuelle Undtagelser, men derimod er naturlig, naar der tænkes paa almindelige Undtagelser. Derimod maa jeg gaa ud fra, at det sidste Stykke i Vædringsforslaget under Nr. 5 har individuelle Tilfælde for Die; der sigtes ikke deri til almindelige Undtagelser, men til Undtagelser i det enkelte Tilfælde. — Naar jeg nu skal udtale mig om min Stilling til de andre Vædringsforslag — hvorledes Sædthinget vil stille sig til dem, kan jeg jo ikke udtale mig om — vil jeg sige, at jeg tror at maatte tilraade dem, der ønske, at der skal gjøres et alvorligt Forsøg paa at faae Noget ud af dette Lovforslag i Aar, at stemme for Hvertallets og imod Vædringstallets Forslag. Vædringstallets Forslag under Nr. 7

faster efter min Formening et, hvad jeg vil kalde brændende Spørgsmaal, ind i denne Sag, et Spørgsmaal, om hvilket det ikke kan negtes, at det falder udenfor Rammen af, hvad man vil kalde en Helligdagslov. Om man vil tage Vædringsforslaget under Nr. 6 om Grundlovsdagen med, er jo et mere uskyldigt Spørgsmaal; der handles jo ogsaa der kun om Frihed fra Kl. 12 Middag og den øvrige Dag. Derimod nærer jeg ikke den mindste Tvivl om, at Vædringsforslaget under Nr. 7 vil blive et meget omdebatteret og brændende Spørgsmaal baade af den ene og anden Grund, og derfor er jeg meget tilbøielig til at tro, at dersom det skulde blive vedtaget, vil det lægge Hindringer i Veien for, at Lovforslaget vil kunne fremmes saaledes, at det vil kunne komme ud i Aar, forsaavidt man iøvrigt maatte sætte Pris derpaa. Hvad Vædringsforslagene under Nr. 8 og 9 angaa, vil jeg først bemærke, at om Nr. 9 gjælder efter min Mening det Samme, nemlig at det er en Sag, hvorom der vil være meget forskellige Meininger, og det er et Vædringsforslag, der efter min Mening vil gribe dybt ind i de Begreber, der hidtil have hersket om Helligdagsloven og Helligdagshvilen, et Vædringsforslag, der vil komme i stærkt Strid med den Stilling, Folkekirken hidtiltags og, saavidt jeg veed, temmelig uantastet fra alle Sider, har indtaget i dette Spørgsmaal. Man har jo hidtil været enig om, at den danske Folkekirkes Beslyttelse af Staten blandt andet lagde sig for Dagen paa den Maade, at den danske Folkekirkes Helligdage beskyttedes, medens derimod de andre Troessamfunds ikke beskyttedes, og at de danske Statsborgere, der enten hører til andre Troessamfund end Folkekirken, eller mulig ikke til noget Troessamfund, maatte finde sig i, at den særegne fortrinlige Stilling indrømmedes den danske Folkekirke. Jeg kan derfor ikke tro andet, end at en saa væsentlig Forandring, som der vilde tilveiebringes ved Vædringsforslaget under Nr. 9, vilde, hvad der er endnu vigtigere, virke stødende for den meget overveiende Del af det danske Folk, som hører til Folkekirken, vil krænte deres Følelse for, hvad der efter deres Anskuelse bør høre med til Helligdagsfreden, og jeg kan derfor kun fraraade at gaa ind paa dette Forslag. Hvad Forslag under Nr. 8 angaar, da opfatter jeg det væsentlig saaledes, som den ærede sidste Taler, Folkethingetsmanden for Frederiksborg Amt's Afd. Valgkreds (Goldh) forklarede det, jeg gaar ud fra, at det er Meningen, at det kun undtagelsesviis skal tilstedes at afholde disse dramatiske Forestillinger indenfor den Tid fra Kl. 9 til 4,